REVISTELE INSTITUTULUI DE ISTORIA ARTEI „G. OPRESCU” LA CEAS ANIVERSAR

de Acad. MARIUS PORUMB

Acum șapte decenii a fost editat cel dintâi volum al revistei *Studii și Cercetări de Istoria Artei*, sub patronajul Academiei Române, fiind prima publicație științifică, fundamentală pentru cercetările de artă medievală și modernă din spațiul românesc, în paginile sale definitivându-se limbajul științific de specialitate al istoricilor și criticilor de artă, dar și al etnografilor şi muzeografilor din domeniu. La înnoirea limbajului științific al textelor de istoria artei, au contribuit, prin publicații George Oprescu[1], Virgil Vătășianu[2], Grigore Ionescu[3], Vasile Drăguț[4], Răzvan Theodorescu și mulți alții.

Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu” din București și Departamentul de Istoria Artei din cadrul Institutului de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca au colaborat cu dăruire și profesionalism la realizarea monumentalei sinteze, în două masive volume, dedicate Centenarului Marii Uniri. Intitulată *Arta din România din preistorie în contemporaneitate*[5], Editura Academiei Române și Editura Mega din Cluj-Napoca au contribuit la apariţia ei în condiții grafice de excepție, volumele fiind coordonate de regretatul acad. Răzvan Theodorescu și subsemnatul. Doresc să subliniez că ampla și excepționala sinteză a fost realizată de patruzeci de autori, ce fac parte din elita istoricilor și criticilor de artă din România, fiind membri ai celor două institute menționate, la care s-au adăugat colaboratori universitari sau istorici și critici de artă din muzeele de artă din țară (Iași, Sibiu, Baia Mare, Timișoara, Oradea, Alba Iulia).

Autorii textelor din cele două volume, maeștrii fotografi (peste 80 la număr) care au colaborat cu imagini de excepție (peste 1600 fotografii color), cercetătorii corectori ai textelor, grafica (sute de relevee și planuri de monumente, inscripții de epocă, detalii de arhitectură), la care se adaugă colaborarea admirabilă cu Editura Mega din Cluj-Napoca, au condus la realizarea unei lucrări monumentale, care a fost prezentată la numeroase târguri de carte, sau în cadrul unor lansări de carte eveniment în peste douăzeci de localități din țară, dar și din străinătate, la Roma, Veneția și Paris, toate acestea subliniind succesul impresionant și de excepție, încununat cu Premiul Academiei Române, pentru care adresăm calde mulțumiri tuturor colaboratorilor pentru profesionalism și dăruire. Sinteza *Arta din România din preistorie în contemporaneitate* reprezintă o muncă de creație imensă, în care redactarea și tehnoredactarea au durat aproape trei ani, datorată și coordonată de Institutul de Istoria Artei din București și Departamentul de Istoria Artei din Cluj-Napoca.

Bogatul material publicat în cele două volume ilustrează excepționalul tezaur artistic al României, de o mare varietate, cu numeroase aspecte ale realizărilor și performanțelor artistice, documentate de cercetările din ultimele decenii, fenomenul artistic românesc remarcându-se printr-o superbă originalitate și o permanentă conexiune cu lumea europeaană.

Acesta este doar începutul, care trebuie dezvoltat și continuat cu vigoare! Este un moment la care trebuie să privim cu seriozitate și responsabilitate, să ne propunem, cu conștiința datorie,i evoluția următoare

---

[1] G. Oprescu, *Sculptura statuară românească*, București, 1954; G. Oprescu, *Bisericile sașilor transilvăneni,* București, 1957; G. Oprescu, *Sculptura Românească,* București, 1964; G. Oprescu, *Considerații asupra artei moderne*, București, 1966.

[2] Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în Țările Române*, Ed. Academiei, București, 1959; Virgil Vătășianu, *Pictura murală din Nordul Moldovei*, București, 1974.

[3] Grigore Ionescu, *Istoria arhitecturii în România*, I–II, Ed. Academiei, București, 1963, 1965.

[4] Vasile Drăguț, *Arta gotică ăn România*, București, 1970; Vasile Drăguț, *Pictura murală din Transilvania,* București, 1970, și multe altele.

7 *Arta din România din preistorie în contemporaneitate,* I–II, Editori Răzvan Theodorescu & Marius Porumb, Editura Academiei Române & Editutra Mega Cluj Napoca, 2018.

a cercetărilor de istoria artei, să preconizăm și să pregătim obligatoriu, cu sprijinul financiar al Academiei Române, un congres sau o conferință națională de istoria artei din România, care să analizeze şi să pregătească etapa următoare, conferința cu participare internațională.

Academia Română, ca patroană a cercetării științifice, este imperios necesar să se implice cu vigoare în activitatea de salvare și protejare a monumentelor istorice și a siturilor arheologice, în prezent, fiind acordate derizorii fonduri necesare restaurărilor și salvării monumentelor, adevărate simboluri ale istoriei și culturii naționale. Cercetările sistematice sunt, în prezent, relativ reduse, fiind finațate la minim, iar publicațiile de specialitate sunt sprijinite necorespunzător, făcând comparație cu situația din alte țări europene.

Cercetarea instituțională și publicațiile de istoria artei, de etnografie și de civilizație românească și europeană trebuie finanțate de Academia Română, respectiv de statul român. Este firesc și normal ca Academia Română să patroneze câteva institute, departamente, sau centre de cercetare a patrimoniului cultural artistic al României, în orașele importante (Iași, Cluj-Napoca, Timişoara, Craiova, Baia Mare, Suceava sau Sibiu) în care a existat și continuă și azi o remarcabilă viață artistică. Aceste instituții de cercetare urmează să studieze și să editeze valorile patrimoniului cultural național, arta veche, modernă și contemporană din spațiul românesc, la un nivel științific superior față de perioada de dinainte de 1990, iar performanțele culturii și artelor din România să fie difuzate și cunoscute în spațiul european.

Aniversarea de azi este un prilej de bucurie și speranță! Cu sentimente de aleasă prețuire Vă adresez, stimați colegi, felicitări și mulțumiri pentru activitatea ce o desfășurați în domeniul pe care îl profesați, precum și pentru importantul eveniment, o adevărată sărbătoare a istoriei și criticii de artă românești, dedicat aniversării celor două publicații ale Institutului de Istoria Artei „G. Oprescu”: *Studii și Cercetări de Istoria Artei* și *Revue Roumaine d’Histoire de l’Art*, publicații de înaltă ținută științifică, care au contribuit la dezvoltarea și evoluția studiilor din domeniul istoriei și criticii de artă, la difuzarea, în Europa și în lume, a valorilor artistice românești din toate timpurile.

La mulți ani istoriei artei românești!